

On him, but not on the person

עליו ולא על האדם –

OVERVIEW

The גמרא responded that a person does not pay כופר (if he killed another person), because he is exempt from payment since the פסוק states¹ עליו אשר יושט עליו (extra) word teaches that כופר is assessed on him (the owner of the ox), but not on a person who killed. גמרא reconciles our תוספות with a seemingly contradictory גמרא.

anticipates a difficulty:

בפרק החובל (לקמן דף פג,ב) דריש לנפש רוצח² אי אתה לוקח כופר -

In פרק החובל the גמרא interprets the verse that 'you do not take כופר (monetary payment) for a murderous soul', to infer that -

אבל אתה לוקח כופר לראשי אברים³ -

However you may take כופר (monetary payment) for cutting off the tips of limbs - ופריך והאי מבעי ליה דאמר רחמנא לא תעביד ביה תרתי דלא תשקול מיניה ממונא ונקטליה⁴ -

And the גמרא there challenges this interpretation; but that verse (of ולא תקחו כופר) is necessary to teach us that the Merciful One said, 'do not punish him twice; do not take his money and kill him' -

responds; that גמרא (when it states do not punish him twice) -

לאו בכופר דהכא איירי דאם כן הוה ליה לשנויי⁵ הווא מעליו ולא על האדם נפקא -

Is not discussing the כופר payment which we are discussing here; for if that were so, the גמרא should have answered, that rule (that he does not pay כופר) we derive it from עליו ולא על האדם -

אלא איירי בממון אחר בהדי מיתה⁶ -

¹ אם כפר יושט עליו ונתן פדיון נפשו ככל אשר יושט עליו reads פסוק. שמות (משפטים) כא,ל.

² The גמרא is interpreting the פסוק in פסוק (מסעי) לה,לא which states, 'לא תקחו כופר לנפש רוצח וגו'.

³ This teaches us that when the תורה writes 'עין תחת עין וגו'; it does not mean literally a limb for a limb, but rather we pay the monetary value of that limb.

⁴ This seems to contradict our גמרא where we derive the rule that we do not kill him and make him pay כופר (see previous תוספות ד"ה ויהא [TIE see text by footnote # 5], from the word עליו, however from the גמרא in החובל it appears that we derive this from the פסוק of כופר לנפש רוצח וגו'.

⁵ The גמרא there responded to the question that we need כופר to teach us תרתי ביה תעביד, by saying that we know תרתי ביה תעביד לא תשקול מיניה ממונא ונקטליה from the פסוק of כופר לנפש רוצח וגו' (דברים [תצא] כה,ב) כדי רשעתו. The גמרא should have responded (if we are discussing a כופר payment) that we derive the exemption of כופר from עליו.

⁶ For instance he burnt a barn and simultaneously killed a person inside the barn; he is exempt for paying for the barn.

But rather the גמרא there (in החובל) **is discussing** his exemption from paying **for other monies** which he damaged **while** committing the **capital** crime⁷ -

וטעי⁸ גמרא⁹ כדטעי באלו נערות (כתובות דף לו, ב) דקבעי גבי דרשה דלא יהיה אסון¹⁰ -

And the one who asked the question in the **גמרא** there that we need the פסוק of לא תִּקְחוּ כֹפֶר that one does not receive two punishments, **erred, just** as the **גמרא** **erred** in **פרק אלו נעדרות**, **where** the **גמרא** **asks, regarding the דרשה** of **לא יהיה אסון** -

לא תקחו כופר לנפש רוצח למה לי כלומר דמלא יהיה אסון נפקא -

‘Why do we need the פסוק of רוצה לנפש כופר תקחו’, meaning that we already derived this rule from לא יהיה אסון, there too the גמרא erred, for -

אלמא סלקא דעתין דמיירי בממון¹¹ אחר בהדי מיתה:

It is evident that the גמרא there erroneously **assumed that** the פסוק of לא תקחו כופר **is discussing** a case where he damaged **other money while** committing a **capital** offense, when actually the פסוק of לא תקחו teaches us that עין תחת עין means a monetary payment.

SUMMARY

The פסוק of כופר ולא תקחו actually teaches us that עין תחת עין means a monetary payment. The גמרא mistakenly assumed that it is discussing מיתה אחר בהדי מיתה, but the גמרא never assumed that it comes to exclude that we do not kill him and make him pay כופר, for that is derived from עליו.

THINKING IT OVER

Why does תוספות prefer that the explanation in החובל is that when the גמרא said לא תעביד ביה תרתי (where we have the difficulty that this meant ממון אחר בהדי מיתה), rather than saying that לא תעביד ביה תרתי is referring to כופר (and was טעי), rather than saying that לא תעביד ביה תרתי is referring to כופר (and have the difficulty that the גמרא there should have answered מעליו נפקא)? Why is one difficulty ‘easier to swallow’ than the other?!

⁷ Therefore the s'גמרא response there is appropriate that we derive this rule from כדי רשעתו.

⁸ He erred by assuming that the פסוק of **כופר וגו'** לא תקחו teaches us that if he damaged money during a capital offense that he is exempt from paying, when in truth since the פסוק writes **כופר ולא תקחו** it cannot be referring to ממון אחר.

⁹ ממון אחר לא תקחו כופר of פסוק assumed that מקשן may be troubled; how can we say that תוספות replies that we find the same error elsewhere. when the פסוק refers to it as כופר. בהדי מיתה.

¹⁰ קם ליה (שמות [משטפים] כא, כב) in) ולא יהיה אסון עושו יענש of פסוק derives from לו, ב, there on משה The rule of ליה. The תורה says if someone hits a pregnant woman and aborts her children, and if the woman did not die; the aggressor is required to pay (to the husband the value of the children). We infer from this that ואם יהיה קלב"מ, if the woman dies; the aggressor is exempt from paying for the babies since אסון.

¹¹ The פסוק of אסון מיתה is certainly discussing ממון אחר בהדי מיתה גמרא, therefore if the גמרא says that we already know it from כפר כפר, it is obvious that the גמרא assumes that ממון אחר בהדי מיתה is discussing ולא תקחו כפר.